

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniš ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 10 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 20 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Častiti volilci v mestih in trgih!

Dne 30. t. m. boste stopili Vi na volišče, katero so naši rodoljubi vseh kmetskih občin tako zmagonosno zapustili, da domovina naša ponosno gleda na vrle sinove svoje. Čislali so oni naš nasvet, ter povsod in večidel enoglasno izbrali si za svoje poslance domoljube, katere smo mi jim priporočali.

S polnim zaupanjem se obrača denes národní volilni odbor do Vas, častiti volilci v mestih in trgih, da tudi Vi volite možé za svoje poslance v državni zbor, ki Vam jih odbor priporoča in da ne boste pustili našim skupnim nasprotnikom staviti nenaravne in pogubne pregraje mej poljedelske in meščanske rojake, ki bi ovirala sinove ene in iste domovine v složnem delovanju za blagor ožje svoje domovine in skupne naše države.

Uže v prvem svojem pozivu, ko je podpisani odbor oklical našim volilcem nove volitve v državni zbor, je poudarjal neizmerno važnost teh volitev, po katerih gre pred vsem za to, da se v prihodnjem državnem zboru *predružači ona umetno skupljena večina, ki je neomejeno zadnjih 6 let gospodovala v zbornici poslancev, in se po novejši večini, ki ima v resnici zastopati večino ljudstev avstrijskih, skušajo celiti hude in mnogostranske rane, ki jih je Avstriji prizadajala dozdej gospodujoča stranka. „Tako, kakor je dozdej bilo, ne more dalje več biti!“* — to je glas, ki se razlega dandenes po vsej Avstriji in ne samo pri nas. Konec mora biti lažnjivim političnim frazam, in nastopiti mora delo, resno in iskreno delo, da se odstrani nesrečni razpor in prepir mej različnimi narodnostmi, da se vredi zmanjšeno državno gospodarstvo, — da se znižajo silna davkarska bremena, da se kmetijstvo in obrtnijsko rešita bridkih nadlog, — da propala javna morala zopet pride v veljavo, ki jej je pred vsem gre, — da ustava postane to, kar ima biti, to je, pravica vsem narodom avstrijskim, a ne samo enemu. Ali kaj bomo nadalje naštevati, kar mora v prihodnje drugače biti, da se Avstrija reši popolnega propada, — dosti je, da na kratko rečemo: boja je treba na postavnem potu, da pravica zmaga proti krivici.

Kdo tedaj, ki je *pošten domoljub in lojalen Avstrijan*, bode roke križem držal v takej situaciji, ko je treba vse moči skupno napeti, da se izvršijo velike in težavne naloge!

Častiti volilci! Da se te naloge srečno rešijo, ne smejo možje v državni zbor priti, ki neprestano razpor sejejo mej narode, in katerim je hegemonija nemškega naroda prvo načelo njihove politike, ampak poslanci morajo biti taki, kateri hočejo mir in spravo mej narodi in blagor vseh narodov in vseh dežel pod geslom Habsburške monarhije, tedaj v notranjosti zadovoljno, na zunanaj mogočno Avstrijo.

Taki možaki so gospodje, ki Vam jih tu priporočamo. Volite jih vsi enoglasno, da rešite čast in srečo našega naroda!

I. Za Postojno, Idrijo, Vrhniko, Lož, Radovljico, Tržič, Kamnik, Kranj in Loko:

gospod **dr. Josip Poklukar**, posestnik in deželni poslanec.

II. Za Novomesto, Višnja gora, Krško, Kostanjevica, Črnomelj, Metlika, Kočevje, Ribnica:

gospod **grof Albin Margheri**, véliki posestnik v Otočicah pri Novem mestu,

III. Za glavno mesto Ljubljano:

gospod **Josip vitez Schneid-Treuenfeldski**,

dvorni tajnik v kabinetnej kanceliji Njegovega veličanstva našega cesarja, vélikoposestnik na Kranjskem itd.

V Ljubljani 26. junija 1879.

Za národní centralni volilni odbor:

Dr. Jan. Bleiweis,
prvomestnik.

Listek.

Kosmas Makabejec.

XVIII.

Solnce ne sije vedno, včasih pada dež ali sneg, celo toča pobije in mraz popari tedaj pa tedaj polja in vinograde tudi v požežkej ravnini.

Spomlad je bila leta 1866. topla, no me seca junija nekega dne je poparil mraz koruzo na polju, in v jutro tistega dne je čutil naš Kosmas, da ga zima steplje še v postelji. Nij vedel, kaj to pomeni, ampak čudno se mu je zdelo, da pljuje krv. Poslal je po doktorja medicine, pa ga nij bilo nobenega doma; še le pozno na večer je prišel jeden, dr. Ferk, ki je bil na svatbi tisti dan, pa je menda popeval tam Erlingerovo pesen:

Nebojmo se ga, napijmo se ga
Sega, sega, sega, sega, itd.

in počel je precej zopet popravati nad siromakom Kosmasom, a ne kako veselo, ampak pravi cerkveni „circumdedeant“, kakoršni se pri pogrebih čuje. „Lungenentzündung eine tüchtige!“ je rekel, potem se je pa vsel, da napiše recept; preko pol ure ga je napisal, a potem je pokimal z glavo ter odšel.

Kosmas nij hotel medicine po tem receptu, ampak je čakal drugega doktorja židovkega, Hirschensteina, kateri je prišel in prebravši recept katoliškega doktorja, rekel, da naj le pošlje v lekarno, da je recept dober. Drugi dan so Kosmasu stavili pijavke na prsa in budo mu je bilo, še bolj, kakor nekaj v tržaški bolnici. Podvorbe nij imel v tej bolezn nobene, razen enega arestanta, kateri mu je dajal vode in katerega tudi nij prav trpel, ker mu je bil precej prvi dan potri zlato uro. Na stolcu pri postelji je ležala na papirju, pa je Kosmas rekel arestantu, naj jo

dene proč, a arestant, kateri je bil zaprt zaradi tatvine, se nij upal z golo roko dotakniti zlata, ampak je prijel za papir, a ura smuk na tla.

Sicer je bilo v Požegi praktično, imeti arestanta pri hiši; Kosmasovemu gospodarju je bila enkrat zginila goska iz dvoršča, pa je poslal deklo in arestanta jo iskat; nij prešlo pol ure, uže je prinesla dekla eno, a arestant tudi eno gosko. Gosek je dosti bilo po ulicah in ob potoku Vučjaku, in nij je bilo težko najti dekli, še menj pak arestantu katere.

Kosmas je ležal deset dnij in nij jel nič, pač pa vodo pil, katero mu je nosil njegov arestant, in srdil se je na brijača, kateri je hodil vsako jutro po svoj goldinar za pijavke. Saj še nij zadnja ura tu, je rekel Kosmas, ker nij imel goldinarja pri rokah, nobenega, ali brijač je pomajal z rameni, odišel je, a sledeče jutro je zopet prišel. Naenkrat prinese sod-

Izpremema naše vladne sisteme in naši gg. uradniki.

Zdaj nij več nobene dvombe, da je resnično konec nemško-ustavovernej večini v državnem zboru in konec dožlanjega vladnega ustavaškega sistema. Modro in previdno, ali odločno in premišljeno pripravlja minister Taaffe tla za spravo mej avstrijskimi narodi za izvršitev enakopravnosti in pravice tudi za Slovane. In uže se je zgodil glavni korak k temu.

Iz Prage se oficijalno poroča in potrjuje, da se je naredil mej obema strankama vélikega posestva, mej Čehom prijaznimi konservativci in mej ustavoverci, dogovor ali kompromis tak, da bode izvoljenih 10 konservativnih in 13 ustavovernih kandidatov. To isto se bode zgodilo tudi na Moravskem in valjda tudi drugod. S tem pa je večina prihodnjega državnega zbora uže odločena za konservativce in narodnjake, nemški ustavoverci in psevdoliberalci bodo ostali v manjšini, njih glorijske je konec za vselej.

To vidijo s strahom uže tudi nemško-ustavoverni listi. Zatorej piše glava jim „Neue freie Presse“ od srede 25. junija v uvodnem članku: „Avstrija uže začinja konsekvence svoje vnanje politike v notranjem uživati. Nasledek slovanske vnanje politike je slovanska notranja politika, in grof Taaffe, privrženik minoritetnega memoranda v meščanskem ministerstvu, pri klerikalcih veljavni namestnik tirolski, kaže se, da je poklican, to politiko, ki se bode valjda najprej pod obrazcem državne konservativne politike kazala, izvesti“.

Izluščiti teh besedij iz „N. fr. Pr.“ fraz nij teško. Če prav Taaffejeva politika nij in ne bo še „slovanska“, vendar se kaže, da bode avstrijska, to je: vsem narodom jednako pravična, pri avstrijskih Nemcih nemška, pri nas Slovencih slovenska, pri Čehih češka.

Zato pa naj si tisti naši gg. volilci uradniki, ki so dozdej zmirom

proti narodnej in konservativnej stranki glasovali, zdaj premislijo. Naj ne pozabija minister Taaffejevih besedij, ki jih je govoril v državnem zboru 5. aprila t. l. rekoč: „ich werde dahin wirken, dass sich der beamtete vor Augen halte, dass er seine pflicht verletzt, wenn er irgend eine animosität gegen eine nationalität äussert.“

Brez najmanjše bojazni, da bomo demantirani, povemo mi gg. uradnikom-volilcem v imenu vseh narodnih neodvisnih volilcev, ki so tako jednoglasno izjavili se pri volitvi 24. t. m., da se v **našej deželi ne more večje animoznosti zoper slovensko narodnost pokazati kakor če se glasuje za Dežmana, Kromerja ali Vesteneka**, kajti ti trije so personificirana animoznost zoper slovenski narod. Kdor jednega teh treh voli, ne dela v smislu ministrovem, ne v smislu prihodnje ali prav za prav uže sedanje vlade. —

Vlada ministra Taaffeja tedaj nij le samo nevtralna, kakor je po svojih oficijalnih novinah izjavila, in kakor se dozdej po kmetih vidi iz nepristranosti, na posebne ukaze deželnih c. kr. načelnikov okrajnim glavarjem, in iz varovane objektivitete in iz nevmešavanja uradnikov pri volitvah; — temuč, vlada tudi gotovo želi, da so voljeni taki poslanci, ki hoté sodelovati pri spravi in izvršenji ustave v tem smislu, da bodo zadovoljni v Avstriji tudi drugi narodje, ne le Nemci in Magjari.

In taki so naši poslanci: za Ljubljano g. Josip Schneid, za gorenjska in notranjska mesta dr. Josip Poklukar, za dolensko mesta Albin grof Margheri. Te naj gotovo volijo vsi oni gg. c. kr. uradniki, kateri so našega naroda zvesti sinovi, pa tudi oni, ki nečejo našemu narodu, mej katerim živé in delajo, animoznosti kazati. Volitev jim je svobodna, drug čas je nego pod Bachom in Lasserjem. Greh je doma ostati za vsacega narodnega in pravičnega uradnika.

Onih gg. uradnikov in profesorjev, in vseh

tujih naseljencev mej nami pa, kateri imajo nemško prepričanje, ki nemško čutijo in nemško mislijo, mi Slovenci domačini nikakor nečemo prigovarjati, da bi z nami volili. Ne! Svobodno jim prepričanje!

Ali to jih pač smemo prositi, da se v naše domače reči ne mešajo, da se ne udeležé volitev, da se nam ne silijo za jerobe, da nam naših renegatov ne podpirajo. Naj ostanejo doma nevtralni. Naj pomislijo, kako bi oni ónega svojega rojaka Nemca zaničevali, ki bi na njihovem rojstvenem domu, mej nemškim narodom, psoval na nemški jezik, psoval na nemško šolo, na nemški urad, na nemški patrijotizem, ter silil Nemcem na pr. francosk ali dansk jezik v šolo in urad itd. Če to pomislijo, pa vedó, kako s celo dušo mi Slovenci politično sovražimo Dežmana-renegata, ki je nekdan bil radikalen panslavist, zdaj pa v skledo slovenstva pljuje, iz katere je nekdan še kot mož jedel. Renegata noben narod ne spoštuje, kako bi ga mogli mej nami živeči pošteni Nemci spoštovati in voliti!?

Volitve v državni zbor.

Gospode volilce in agitatorje opozorujemo, da naj pazijo: Prvič, da se volilne legitimacije in volilni listi volilcem ne izgube. Drugič, če je kdo volilni list izgubil, da ga poduče, da more po postavi volilec na dan volitve še pred komisijo ali še prej od županstva ali polit. gosposke novega dobiti, in da le tak volilni list velja, ki se štempljan dobi pri političnej gosposki. Legitimacijske karte nemajo družega pomena, nego da dokazujejo, da ima dotični pravico priti v volilni lokal. Zato se pred oddajo volilnega lista, ki se zgánjen in ne odprt oddá in v lonec vrže, komisiji legitimacije pokažejo. Zadostuje, da se volilni kandidat natanko zapiše z imenom in predimonom, vseh raznih naslovov in predikatov nij treba pisati v volilni list. Za Ljubljano zadostuje, na primer, če se le zapiše v volilni list na prostor kjer je črta „Josef Schneid“. Kdor bo tjakaj zapisal „Dežman“ temu bi menda pač pred komisijo ob-

beni podvornik recepis in denarje; bilo je 5 gold., katerih je bil poslal Kosmasu židov Goldstein iz Kutjeve za komisijo; sicer je bilo židovu naloženo, da ima plačati 8 gold., kakor je židov na svetu, kateri nij skusil kaj je krst, je lepo prosil Kosmasa v pismu, naj mu ostale 3 gold. odpusti, kar je krščansko-katoliški Kosmas storil, da osramoti židova, ki nij imel pravega pojma o poštenju, in vesel, da se reši sitnega brijača, ki je bil hujši od židova. — Deseti dan je vstal iz postelje, pa ga še nijso prav nesle noge, vendar se je bil dovelkel do Bogičevega dučana in si je hotel kupiti cigaro, ker mu je bil vso njegovo zalogo konfisciral in odnesel židovski doktor, ali gospa Bogička je roke vzdignila preko glave in rekla: „Što? vi da pušite? ja neču učiniti takovoga grieha!“ — Kaj je hotel Kosmas, ampak je šel do druge trafike in tam je brez zapreke dobil cigaro, prav dobro kubo, in ko je vidil dim vijati se po zraku, je vzdihnil: „zdaj sem pa zopet na konju!“

Pa nij še bil čisto na konju; poskušal je sicer iti v urad, ali nij še šlo, ampak dali so mu šest tednov odpusta, da se popravi. Podal se je se ve da v Zagreb, tamošnji zrak mu je najbolje godil, pa ker je imel dosti časa, je šel tudi domu pogledat na Štajersko. Doma

nijso ljudje nič kaj prida mislili o Kosmasu, pa ko je na dan prihoda počakal po službi božjej pred cerkvo kaplana, ki mu je bil sošolec, a ta je, pršedši iz cerkve, naravnost letel njemu nasproti ter ga objel in poljubil kot pravi prijatelj „coram populo“, so ljudje kar zijali, potem so pa rekli: „Kosmas je le postal gospod, čeravno nij bilo nove meše.“ — Tudi doma so se bili uže pomirili in radi so ga vidili, še rajši poslušali, če jim je pripovedoval, kako sedi doli v Slavoniji pri enej mizi s takimi gospodi, ki sodijo na smrt, po tem pa se celo vozi z obsojenimi pod „gavge“.

To so res bili najvažnejši momenti v Kosmasovem življenji, kar ga je prebavil v Požegi, ker v takih priložnostih je znal pokazati svojo veljavo. Ako se je reklo, ob eni uri bode eksekucija, je Kosmas rekel: ne bo ne, ampak ob jednej ali drugej uri, in tako je bilo, ker protokol je moral biti gotov in vsoda v taistem, potem še le se je mogla podpisati, preje ne, ker nij bila gotova, in še le dve, če je obsojeni želel, tri ure po razglasenosti vsodi je bila parada. Tako je Kosmas v svojstvu perovodje prekega sodišča mogel podaljšati ljudem življenje za katero uro, kar je prav rad storil.

Ali pustili smo Kosmasa doma na Šta-

jerskem! moramo ga spraviti nazaj v Požego. To je lahko; šel je peški do Brežic, tam je bil v Razlagovem vinogradu prav dobre volje, potem se je vozil do Zagreba in tam je čakal, dok je dobil iz Požege svojih 26 gld. in s temi je odšel čez Sisek in Staro Gradiško nazaj. Zopet je hodil zamišljeno po prašnih ulicah požeških, in nij bil nigdar prav vesel, kakor je znal biti negdaj. — Ženske nijso kaj držale do njega, ker se nij hotel ženiti v Požegi, zmislile so mu bile nekatere celo neki „defekt“, ali o tem nij moči kaj natančnejega povedati.

Na dan sv. Gregora imajo Požežani velik praznik v vinogradih; pri nekem vinogradu se vrtil janjec na ražnu, popeva se in pleše, možnarji pokajo in kedor pride, je dobro došel. Pravijo, da so pred tolikimi stoletji požeške ženske ravno o Gregorovem prepodile Turke z metlami. Kosmas nij verjel tega, ampak je rekel, da ne z metlami pač pa z jeziki, če so jih imele kaj takšnih, kakor jih imajo dosti in še preveč zdaj od Prnjavega do Dučjaka in Aršlanovcev.

Na komisije je še hodil Kosmas na vse strani, tudi na urbarski dve, v Pakrac in Cernik. V Pakracu mu je lepo bilo z Erlingerom, kateri se je bil mej tem naučil še ene pesni, in sicer so morali vsi natočiti polne čaše, po-

veljalo, ali pri nas in pri pametnih ljudeh ne bo pohvaljeno.

V volilno komisijo za volitev ljubljanskega mesta sta poklicana dva narodnjaka: g. Ivan Vilhar je voljen od mestnega odbora, a vlada je poklicala g. Horaka. Učeto je znamenje, da bodo volitve svobodnejše, nego prejšnje čase, ko noben Slovenec nij bil v komisijo klican.

Iz Šoštanja se nam telegrafira 26. junija: Berks je ravno tu pri nas svoj program razvil iz pravicoljubnega resnično-liberalnega in sporazumnega stališča, katero vsakemu narodu jednake pravice privošči. Volilci so se pri nas, ker za prusijansko velikomemško For-eggerjevo stališče ne marajo, za Berkso kot kandidata odločili. Torej sloga, in ne mešajte. Mi volimo s Konjičani in Brežičani in drugimi Berkso, ki je za Avstrijo in za ravnopravnost. —

Iz Radovljice se nam piše 25. t. m.: Denes je „Črni kandidat“ po Radovljici zaradi Fränzla svoje tipalnice raztezal, in ko je naše gorenjske velikane s snegom pokrite pred sobo ugledal, se mu je milo storilo, da je cena njegovega masla tako nisko pala, da še navadni maslarji niso dosti zanj obetali. Sklical je uradniške predstojnike skupaj in jim reč gorko priporočal — ali kaj velja, ker je grof Taaffe za petami — in tako je s svojimi grabljami žalostno nazaj odšel.

Goriškim Slovencem, kateri so se dajali včasih hvaliti, da so narodno najbolj probujeni, morda bode koristilo slišati, da se pod naslovom „nationale parteidisciplin“ iz njih norca dela in se jim roga, da imajo 4 narodne kandidate, celo naš „Laibacher Tagblatt“.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 26. junija.

Pri **volitvah** v Solnogradu, ki so bile 25. junija, so tudi zmagali v obeh okrajih na kmetih konservativci z Lienbacherjem in Neumayerjem.

tem pa kakor v koralu andante in pobožno popevati: „januarius, februarius, marcius, aprilus, majus, junius, julius, augustus.“ — Ko so prišli do augustus, je šlo pa allegro: september, oktober, november, december“ in jeden za drugim je moral hitro izprazniti čašo, preje nego je pesem končala z decembrom, in če je moral piti še enkrat. Ker pa po decembru po starej navadi zopet pride januar, tako se i stom pesmijom postopati ima.

Ta je pa še lepša bila, kakor ona druga.

Na prekosodnih komisijah je bilo Kosmasu najhuje v Daruvaru; tam nij imel stanu zastonj, niti košte, ampak je moral plačati vse iz svojih dveh goldinarjev. Ukvarjali so ga bili enkrat v žandarsko kasarno, ker po leti nij bilo lahko mogoče o kopališču dobiti stanu. Celi dan je sedel v razpravi ter je bilježil, po noči pa je moral pisati zapisnik. To bi uže bil storil, ali zraven njega je stanoval gosp. Jožef Pipperger (kronik ali rabelj) ter je gostil žandare; do ene ali druge ure poplunoči so pili in popevali ti ljudje, a Kosmas je moral svoje hiroglife razglabati. Vest mu nij nigdar dopustila nobene površnosti, ampak zapisal je vsako vprašanje in odgovor prav natanko, čeravno mu je bil pri razpravi rekel neki razbojnik ko je videl, kako pomno bi-

Vnanje države.

Zoper vnanjo politiko grofa Andrassyja glede **orienta** se oglašajo zdaj uže tudi Bismarkove novine. „Köln. Ztg.“ mu očita, da je on kriv, da so razmere mej Turčijo in Avstrijo slabe postale. Dalje konstatira ta list, da avstrijski poslanik v Carigradu nij bil nikoli kos ruskemu.

Iz **Verone** se brzojavlja, da so shrambo, v kateri se hranijo kosti pri Kustoci padlih italijanskih in avstrijskih vojakov, v navzočnosti zastopnikov italijanske in avstrijske krone blagoslovili.

O **egiptovskem** vprašanju se glasi najnovejša vest: Misli se, da khedive gotovo odstopi na korist svojega sina Tewfika.

Srbska vlada je opustila misel, da bi poslala svojega posebnega zastopnika v Sofijo, kadar bo tja prišel knez Aleksander.

Dogovori o **grškem** vprašanju nič ne napreduje. Turčija tudi zdaj neče dati Grške; več, kakor je bila uže določila, in hoče z Grki pričeti raje vojno. Nedavno je hotela Chilenska vlada kupiti od Turčije oklopnih vojnihi ladij, ali sultan je dejal: „mi hodemo še sami vse brodovje rabili zoper Grke.“ Osman paša sili uže dolgo na to, naj bi Turčija na The-salskeji meji več svoje armade zbrala in je prosil, naj bi ob slučaju vojne z Grki njega za poveljnika tja doli poslali.

O smrti princa Ludvika **Napoleona** se poroča: Angleške vojske novinarstvo sploh obsojuje zaradi tega, ker so umorjenega princa Napoleona tako izpostavili nevarnosti, in ga potem, ko so ga Zuluvi napadli, osodi pre-pustili. Luis Napoleon je imel 18 ran od kopij ali sulic, na mnogih krajih sezala je rana skozi život. Vojevoda Cambridge je dejal cesarici Evgeniji: „Jaz sem princu branil iti v Afriko, potem pa, ko se nij dal pregovoriti, priporočil sem ga v pismu lordu Chelmsfordu. Ali tam doli se od svojih tovarišev, ki so hodili na ekspedicije, nij hotel ločiti in pri takem vojaškem ogledovanju je našel smrt.“

Dopisi.

Iz Trebnjega 25. junija. [Izv. dop.] S teškim srcem, kakor je bilo v vašem cenjenem časopisu, ste pričakovali izida volitve v naših okrajih. Toliko bolj vas je lahko veselilo, ko je brzojav prinesel veselo vest, da je naš kandidat grof Barbo zmagal s 97 glasovi proti 38 glasov vsiljenca Wurzbacha. Naj nekoliko več sporočim. Volitve volilnih mož in

včerašnjo glavno volitev je vodil okrajni komisar g. Gottfried Friedrich izgledno taktno, nepristransko, prijazno, za kar mu gre občno pripoznanje vseh volilcev. Takih c. kr. uradnikov želimo imeti.

Volitev pri nas bi bila, kakor smo vsi pričakovali, enoglasna, ko bi ne bilo žužemberskega župana Kuzmana. Da bodo žužemberski narodnjaki vedeli, kakošnega moža imajo na čelu, na tako važnem mestu, naj njegovo obnašanje nekoliko posvetim.

Najprvo je ta nekdanji davkarski oficijal pismeno obljubil še pred volilnim shodom v Trebnjem, da bo z večino glasoval (pismo imamo v rokah!).

Potem pa se je na vse kriplje prizadeval nesramni pamflet nemčurskega volilnega odbora mej volilce razširjati in je hotel na volilce na vsakoršne nepostavne načine uplivati. Tako je nekemu volilcu, čegar sin se je imel ravno ženiti, dejal: „Vam dober stojim, da Vaš sin se ne bo ženil, če ne...“ Druzemu je dejal: „Ali boste tudi Vi s temi neumnimi farji držali?“ (Imena vemo.) In kaj še le njegovo škandalozno obnašanje na dan volitve! Ves čas, odkar je prišel v Trebnje in do takrat, ko se je pobral, izgovarjal je neštavilnokrat besede: „verfluchte Pfaffen, verfluchte Slovenen.“ —

Volitev pri nas je bila končana še pred 12. uro in izid precej telegrafično naznanjen, ali oficijalni telegram došel je še le proti 3. uri; in ves čas morali so vsi volilci v največji vročini pred volilno hišo čakati izida volitev. Vprašamo, od kod ta zamuda? Ali nij to nepotrebno šikaniranje volilcev?

Po srečno dokončane volitvi podali so se volilci v narodno gostilno g. Tomšiča, predsednika volilne komisije, na kateri je vihrala slovenska trobojnica, ter so se zabavali mej veselimi petjem. Edino skazo je delal omenjeni žužemberski župan Kuzman s svojim privržencem nekim Kočevarjem Finkom iz Smuke, kateri je menda z namenom kak škandal provocirati, najprvo z divjimi pogledi potem pa z inzultiranjem kalil občno radovanje. Ko smo

leži izkaz nekega svedoka prav prijazno: „Nemoj sinko pisati ono, što ovaj kaže, koj laže, ono piši ono, što ja govorim, koj istinu kažem.“

Leta 1867 se je pričelo preobračati v Požegi. Vsakovrstna golazen je prišla na dan, katera je nosila glavo visoko in šlo je nad narodne ljudi; navečji ignoranti so največ vpili, denuncijant je bil vsaki deseti Požežan, poštenemu človeku nij bilo več mogoče obstati. — Kosmas se je pridno učil in pripravljaj za sodnijski izpit, dobil je za to dozvolilo od banskega stola in tudi dopust na šest tednov. Predno je odišel 2. oktobra 1867 v Zagreb, je moral doživeti, da so mu penzionirali predsednika Golca, in Erlinger, kateri je bil poslednji čas postal magjaron, je prevzel poslove predsedničke.

En teden je bival Kosmas uže v Zagrebu, potem je pa dobil ta-le dekret iz Požege:

Br. 332 pr. Visoka kr. dvorska kancelarija obnaša je naredbom od 6. listopada t. g. br. 444 odrediti, da se imadete odričiti do-sedanjeg službovanja ter su vam obustavljena vaša beriva. Što vam se uslied naredbe in predsedništva banskoga stola od 12. listopada t. g. br. 26 pr. res. stavlja do znanja tima, da vas od vašega službovanja kod ovoga kr. žup. sudbenoga stola u svojstvo prislužnika od-

riešujem, pod jedno priznajem vaše službeno tečajem vašega dodieljenja kod ovoga kr. žup. sudbenoga stola t. j. od 29. studenoga 1865 do danas obielodanjeno ponašanje kao obstojećim propisom primjerno, želeći vam sreću, koju vaše sposobnosti zaslužuju. Rukovoditeljstvo predsjedničkih poslova. U Požegi 15. listopada 1867. Erlinger s. r. — Gospodinu Kosmasu Makabejcu, prislužniku kod kr. žup. sudb. stola u Požegi, sada u Zagrebu.

„Viel Glück und ein schönes Wetter wünscht ihnen!“ je rekel Kosmas, ko je prečital ta „Belobungsdekret“. Sreča njegova historička ga itak nij zapustila še, ker se je tako lepim načinom rešil Požege.

Ker je vse gola resnica, kar sem pisal o Kosmasovih zgodah in nezgodah, a vi bi vtegnili dvojiti, jeli citirani dekret avtentičen, vam priložim uvervoljeni nemški prevod ta-istega.

Sedaj zaključujem; če sem koga razveselil s svojo pisarijo, ne bom žalil truda, če sem koga dolgočasil, naj mi oprost, saj se tudi meni ne dopada vse, kar čitam po novinah, to vam pa povem, da Kosmas Makabejec še živi in da bi se še dalo marsikaj popisati iz njegovega dnevnika.

Pozdrav vsem, ki so ga spoznali!

mi prepevali vesele slovenske pesni, tulila sta ona dva s svojim hlapcem tako surovo vmes, da smo bili primorani ga očitno grajati zaradi nedostojnega obnašanja. — Še ne zadosti! — Vedno so se slišale besede: „Verfluchte Pfaffen, verfluchte Slovenen, — ich werde alle ins Bockshorn jagen“ — itd. —

Na to je hišni gospodar, da se njegovi gostje ne žalijo, primoran bil divje kričati sramotno spoditi; in tako sta ta dva zastopnika nemško-liberalne stranke izbacena bila iz poštene družbe slovenskih volilcev. Kar sta pa še potem skozi Trebnje po velikej cesti gredoč vpila menda po preoblej pijači nezavedna, nij za javnost, je preveč škandalozno, ampak za c. k. sodnijo. Prič je dovolj!

Zdaj pa prašam ves slovenski svet posebno pa narodnjake in sploh vse prebivalce imenitnega žužembarskega trga: Ali zamore človek (— ne mož! —) ki se tako obnaša, da se ne vem dovolj oistro izraziti, še biti župan? na čelu velike občine, ki šteje do 5000 duš?

Sramota bi bila! Ali nij družih poštenih mož, trdnih značajev, postavim gosp. Pehani?

Kuzman néma prav nobenega posestva ne pedi zemlje, ne druge strehe kakor svoj klub, ne družega imetja kot zmrušeno, sivo brado — kje ima tak človek izvoljen biti za župana?

Tedaj proč z njim! Dajte mu vsi Žužemberžani, ki se zavedate svoje narodnosti, svoje časti ogromno nezaupnico!

Vso čast zaslužijo drugi volilci, ki se nijso dali pregovoriti, ne s pretenjem ne z obljubami posebno Kočevar g. Mauser iz Smuke.

Iz Radovljice 25. junija. [Izv. dop.] Denes jutro zagledam — Dežmana z našim sivim ces. kr. davkarskim inšpektorjem v nekem samotnem kraju konferirati in ugibati.

Kmalu potem se je sprehajal ta „Črni kandidat“ z zgoraj omenjenim gospodom in s ces. kr. okrajnim tajnikom Schorllom.

Lazil je tudi okolo „Primoža“ in okolo drugih. Kaj je hotel pri nas ta Ephialtes našega naroda družega, kakor da je prišel za Vesteneka agitirat. Ali bi ne bilo vas sram, Radovljčani, ko bi bil izvoljen res Dežmanov pristaš Vestenek?

Pozor torej! Rešite svojo čast in Radovljica bode zopet postala, kar je nekaj bila, to je poštena, in tujci se nas ne bodo ogibali. Volite tedaj 30. t. m. našega kandidata dr. Poklukarja, Gorenjca, in pripomogli boste do boljših časov, po katerih zdaj zastoj zdi-hujemo.

Kaj je nam mari tisti Vestenek, ki samo združbe in prepire dela po deželi in katerega bodo, če hoté imeti mir, prej ali slej iz dežele poslali drugam služiti. Domačinje držimo v kup z domačini!

Iz Novega mesta 25. jun. [Izv. dop.] 23. t. m. pokopali smo tu meščana g. K. Rozmana, moža, ki je zmirom stal pri narodnej stranki. Nasvetoval mu je neki veščak, naj gre v Šmarjeto, kjer je kopelj, kopat se. A komaj je prišel domov, zadel ga je mrtvud. Menda Hahnemanove „streukügelchen“ ga nijso spravile iz tega sveta, gospod dopisnik „ljublanskega butlja“, ali kaj? — Nekaj dnij preje je tu tudi umrl stotnik meščanke garde g. Jenkner. On je bil dolgo bolan, a nazadnje, ko so uže doktorji nad njim obupali, prišla je njegova rodbina prosit g. kanonika Mlakarja,

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

naj bi on kot izvrsten homeopat poskusil s homeopatijo. Vsak človek, ki ima le nekoliko možjanov v glavi, dobro ve, da homeopatija ne škoduje, kdor se je zmerno poslužuje. Toda glejte nesramnega dopisuna ljubljanskega butlja! On vam je na dolgo in široko pisal, da so ga Hahnemanove „streukügelchen“ spravile pod zemljo. Veseli moramo biti naših nemčurjev in njih inteligencije! Nalagal se je še mnogo družih stvari, in se ve da ljubljanski butelj, ki dobi komaj vsake tri mesece po jeden dopis, jih je dobrovoljno ponatisnil. Da je ljubljanski butelj glasilo kranjskih Čerkezov najnesramnejši list pod solncem tudi pod novim uredništvom, recte pod novo firmo, evo zopet jeden dokaz. Rodbina umrlega pisala je, kakor vemo iz zanesljivega vira, na „Tgbl.“ uredništvo, da je ovi dopis popolnoma neresničen, ter poslala mu je popravilo. Ta najneumnejši in najnaivnejši list pod solncem je pa to popravilo tako spremenil, da še bolj grdi g. Mlakarja. S tem se pa „Tagblattovec“ zelo moti, če misli, da je s tem nesramnim dopisom očrnil in ogrdil g. Mlakarja.

Prve dni tega meseca pripeljali so kmetje od daleč in blizu konje sem, da so jih zapisovali, če bi jih ravno v sili potrebovali. Pri tej priložnosti je neka osoba jako grdo se obnašala proti kmetom, tako, da nam je neki kmet rekel: „Od kod je pa neki ta prišel, ki tako dela z nami!“

Prestavili so pri tej priložnosti „Staro vas“ po nemški „Altenmarkt“. To zopet kaže, da potrebujemo uradnikov, ki so vešči našega jezika, ne pa Nemcev in ljudi take baže! Zato pa dajte nam naše sinove nazaj, ki uradujejo na tujej zemlji. Ti gotovo ne bodo delali s kmetom neprijazno.

Včerajšnji vaš list prinesel je novico, da je kandidatom dolenjskih mest postavljen grof Albin Margheri. Tudi naša kavarna ima vaš list. Toda glejte si čudo! Tam, kjer je stalo Margherijevo ime zapisano, bil je list na vsakej strani pretrgan. Ker se naši bašibozuki ne morejo drugače maščevati, maščujejo se tedaj nad belim listom. Ti pa, slovenski narod, ki si v očeh naših bašibozukov neomikan, surov, sploh na najnižjej stopinji omike, pridi sem, in uči se od naših „kulturarbeiterjev“ omike! Glejte si no, nemška kultura zmirom boljši sad donaša.

„Post tot discrimina rerum“ so vendar enkrat naše mestne volitve razpisane. Vršile se bodo 3. julija. Treba je tedaj tudi tu skrbeti, da izgine nemščina z rotovža. Zbog velike važnosti teh volitev hočemo prihodnjic še eno besedo spregovoriti. Radivoj.

Iz Ptujja 25. junija. [Izv. dopis.] Včeraj 24. t. m. je priromal bivši poslanec, g. dr. Duhatsch iz Maribora v naše mestce. Zvečer je bilo zborovanje na „strelišču“, kateremu je predsedoval g. dr. Bresnič, in katerega se je udeležilo kacic 30 volilcev.

Ob jednom je g. dr. Duhatsch povedal nam, da zopet hoče kandidirati. Razvil je potem svoj program, zelo suboparen in nič družega kot znane „fortšritovske“ fraze. — Tožil je najprvo o mizeriji, koja se je Avstrije zadnji čas polastila. „Fortšritlerji“ da so bili vedno za blagor ljudstva.

O novih šolskih postavah na Tirolskem pravi, da so uže davno dovršene, a da ležé v gospodskij zbornici.

Gospod kandidat graja dalje delovanje ministerstva kupčijstva in financ, poravnava z Ogri, in posebno mu je trn v peti okupacija

Bosne in Hercegovine. Pri zadnjaj točki omeni tudi Slovanov, ter trdi, da ti nemajo nobenega dobička od okupacije. — Vlada ne stori ničesa, druge sklepajo pogodbe, a naša se čisto nič ne briga za državljane. G. Duhatsch pravi, da je v „fortšritsklub“ vstopil, kajti le ta je bil zoper ministerstvo. Pravi dalje, da spada k stranki „112“, ter da je sprejel program graške „fortšritspartei“. — Ta stranka, pravi, je bila od mnogih stranij grdo obrekovana, in tudi oficijozni so hudo na njo zabavljali. Pripozna pa, da ta stranka ima malo zmag zaznamovati. Reforme davkov pravi, da vlada ne umeje. Štediti je treba, toda na pravem mestu. Višjim uradnikom naj se plača zniža.

O interpelacijah omenim samo dve.

Na interpelacijo g. prof. Hubada zavoljo razpuščenja necih srednjih šol, pravi, da je to delo vlade, katero je slaba udeležba k temu koraku prisilila, kajti statistično je dokazano, da so bile te šole slabo obiskane. (?)

Na interpelacijo g. prof. Kunsteka, kako se bode g. kandidat gledé končnega reševanja vprašanja Bosne in Hercegovine obnašal, odgovori, ka bi bilo najbolje, da se ti dve deželi prej ko mogoče Ogorskej odstopiti. (?)

Mi tacega programa od tega gospoda nijsmo pričakovali, ako se pomisli, da je bil g. Dubač 1874. leta tudi od narodne stranke podpiran. Zdaj ga nobeden Slovenec ne sme voliti. Ta kandidat je proti vladi, torej ga tudi uradniki ne bodo mogli voliti, če pojde po „ustavovernem“ nemškem dozdanjem principu. Naša avstrijska in narodna stranka postavila bode torej svojega kandidata, zmerne in poštenega Avstrijca, ki tudi naš jezik spoštuje, in bode za njega obveljavo glasoval. Narodnjaki mest Maribora, Ptujja, Ljutomera, Ormuža itd. zjedinito se, in delajmo „viribus unitis“ za kandidata, koji bode nam pravičen.

Dunajska borza 26. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	66 gld.	45 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	67	45
Zlata renta . . .	77	65
1860 drž. posojilo . . .	126	—
Akcije narodne banke . . .	825	—
Kreditne akcije . . .	262	10
London . . .	116	—
Srebro . . .	—	—
Napol. . .	9	23 1/2
O. kr. cekini . . .	5	48
Državne marke . . .	56	45

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca se začne novo naročevanje na „Slovenski Narod“. — Vse gg. naročnike prosimo, naročnino ob pravem času ponoviti, da bodo list redno v roke dobivali.

„Slov. Narod“ veljá:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta . . .	6 gld.	50 kr.
Za četrt leta . . .	3	30
Za en mesec . . .	1	10

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti veljá:

Za pol leta . . .	8 gld.	—
Za četrt leta . . .	4	—
Za en mesec . . .	1	40

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake veljá znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta	2 gld.	50 kr.
Po pošti prejemani	3	—

Administracija „Slov. Naroda“.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.